

عنوان درس

پدیدارشناسی؛ کاوش در تجربه زیسته

پدیدارشناسی یکی از اصطلاحات پرکاربرد در فلسفه جدید و معاصر است که معانی گوناگونی به خود دیده است. در چارچوب درس حاضر، این اصطلاح ناظر به جنبش فلسفی پدیده‌ای است که در قرن بیستم به پیشگامی ادوموند هوسرل، فیلسوف آلمانی، سر برآورد و در هر دو نیمه قرن الهام‌بخش متفکران بسیاری در قاره اروپا به ویژه در آلمان و فرانسه شد. با توجه به کثرت چشمگیر متفکرانی که به نحوی از انحا به این جنبش تعلق داشته‌اند، به دست دادن شرحی تاریخی از آرا و افکار حتی مهم‌ترین پدیدارشناسان مجال بسیار فراخ‌تر از دوره‌ای دوازده‌جلسه‌ای در سطح پایه می‌طلبد. بنابراین، می‌کوشیم به جای گزارش سیر تاریخی این جنبش، سراغ رویکرد پدیدارشناسانه به مسائلی در شاخه‌های گوناگون فلسفه برویم و نمونه‌هایی از این رویکرد را، که خود البته برگرفته از تاریخ این جنبش فلسفی‌اند، شرح دهیم و به بحث بگذاریم. اما پیش از آن، از نقش هوسرل در بنیان نهادن این جنبش سخن خواهیم گفت و مهم‌ترین مؤلفه‌های رویکرد فلسفی او را شرح خواهیم داد.

بر این اساس، طرح درس پدیدارشناسی به این صورت خواهد بود:

جلسه اول: پدیدارشناسی چیست؟

جلسه دوم: تکوین تاریخی پدیدارشناسی با تأکید بر نقش هوسرل

جلسه سوم: مؤلفه‌های فلسفه پدیدارشناسانه هوسرل

جلسه چهارم: مؤلفه‌های رویکرد/روش پدیدارشناسانه

جلسه پنجم: ادامه مؤلفه‌های رویکرد/روش پدیدارشناسانه

جلسه ششم: بحث و گفتگو

جلسه هفتم: پدیدارشناسی زیست‌جهان (با تأکید بر هوسرل و هایدگر)

جلسه هشتم: پدیدارشناسی بدنمندی (با تأکید بر مرلوپونتی)

جلسه نهم: پدیدارشناسی دیگربودگی (با تأکید بر لویناس)

جلسه دهم: پدیدارشناسی تجربه زیبایی‌شناختی (با تأکید بر دوفرن)

جلسه یازدهم: پدیدارشناسی زندگی عمل‌ورزانه (با تأکید بر آرنت)

جلسه دوازدهم: بحث و گفتگو

منابع عمومی

هربرت اسپینگلبرگ، جنبش پدیدارشناسی: درآمدی تاریخی، ۲ جلد، ترجمه مسعود علیا، نشر مینوی خرد.

دن زهوی، الفبای پدیدارشناسی، ترجمه مریم خدادادی، نشر بیدگل.

رابرت ساکالوفسکی، درآمدی بر پدیدارشناسی، ترجمه محمدرضا قربانی، نشر گام نو.

منابع دیگر به اقتضای بحث در جلسات گوناگون درس معرفی خواهد شد.